

Briuselis, 2019 11 28
COM(2019) 608 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

Rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo

**kuriuo atnaujinami derybiniai nurodymai deryboms dėl ekonominės partnerystės
susitarimų (EPS) su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalimis ir regionais**

PRIEDAS

Derybiniai nurodymai deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalimis ir regionais

1. Preambulė

Be bendros nuorodos į Kotonu susitarimą ir jį pakeisiantį susitarimą, *inter alia*, daroma speciali nuoroda į:

- šalių įsipareigojimą skatinti ir spartinti AKR valstybių ekonominę, kultūrinę ir socialinę vystymąsi, siekiant prisidėti prie taikos, gerovės ir saugumo ir skatinti stabilią ir demokratinę politinę aplinką;
- šalių įsipareigojimą gerbti žmogaus teises, įskaitant pagrindines darbo teises, demokratinius principus ir teisinę valstybę, kurie yra esminiai AKR ir ES partnerystės elementai, ir užtikrinti gerą valdymą, kuris yra pagrindinis AKR ir ES partnerystės elementas;
- šalių įsipareigojimą laikytis tarptautiniu mastu pripažintų principų ir taisyklių, skirtų skatinti vienas kitą palaikančius prekybos ir darnaus vystymosi ryšius, įskaitant Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. (Darbotvarkės iki 2030 m.), jos darnaus vystymosi tikslų ir Paryžiaus susitarimo pagal JT bendrąją klimato kaitos konvenciją, rėmimą;
- šalių įsipareigojimą savo partnerystę grįsti tikslu mažinti ir galiausiai panaikinti skurdą, derinant su darnaus vystymosi ir laipsniškos AKR šalių integracijos į pasaulio ekonomiką tikslais; taigi, AKR ir ES ekonominę ir prekybinę bendradarbiavimą grįsti regioninės integracijos iniciatyvomis, taikomomis AKR šalyse;
- AKR ir ES ekonominio ir prekybos bendradarbiavimo tikslą skatinti sklandžią ir laipsnišką AKR valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką, tinkamai atsižvelgiant į jų politinį pasirinkimą ir vystymosi prioritetus, visų pirma pačių valstybių skurdo mažinimo strategijas (t. y. skurdo mažinimo strategines programas), tokiu būdu skatinant jų darnų vystymąsi ir prisidedant prie skurdo panaikinimo AKR šalyse;
- šalių įsipareigojimą remti AKR valstybių grupės regioninės integracijos procesą ir skatinti regioninę integraciją kaip svarbiausią AKR šalių integracijos į pasaulio ekonomiką priemonę;
- šalių įsipareigojimą stiprinti ekonominę ir prekybinę bendradarbiavimą ir sukurti naują jų prekybos dinamiką, kad AKR šalys galėtų lengviau pereiti prie liberalizuotos pasaulio ekonomikos;
- šalių įsipareigojimą atsižvelgti į skirtingus AKR šalių ir regionų plėtros poreikius ir lygius;
- šalių įsipareigojimą laikytis savo įsipareigojimų, priimtų pagal Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimus, ir įgyvendinti PPO tikslus;
- bendrą šalių tikslą stiprinti bendradarbiavimą visose su prekyba susijusiose srityse ir siekti laipsniško bei abipusio prekybos prekėmis ir paslaugomis liberalizavimo pagal PPO taisykles, atsižvelgiant į AKR šalių išsivystymo lygį ir ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius apribojimus, su kuriais jos susiduria;

- šalių įsipareigojimus užtikrinti, kad pagal Kotonu susitarimą ir jį pakeisiantį susitarimą bei susitarimus, priimtus pagal ekonominės partnerystės susitarimus (EPS), dedamos pastangos vienos kitas papildytų.

2. Susitarimų pobūdis ir taikymo sritis

EPS tikslas – skatinti sklandžią ir laipsnišką AKR valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką, deramai atsižvelgiant į jų politinį pasirinkimą ir vystymosi prioritetus, tokiu būdu skatinant jų darnų vystymąsi ir prisidedant prie skurdo panaikinimo AKR šalyse.

Pagal Kotonu susitarimo 36 straipsnio 1 dalies nuostatas ir atitinkamą naujo AKR ir ES partnerystės susitarimo nuostatą, kai bus taikoma, derybomis siekiama sudaryti ekonominės partnerystės susitarimus (EPS) su AKR pogrupiais, apibrėžtais pagal Kotonu susitarimo 37 straipsnio 3 dalies nuostatas ir atitinkamą naujo AKR ir ES partnerystės susitarimo nuostatą, kai bus taikoma, atsižvelgiant į AKR šalių regioninės integracijos procesą.

EPS siekiama skatinti glaudesnę šalių ekonominę integraciją, palaipsniui panaikinant prekybos tarp jų kliūtis ir stiprinant bendradarbiavimą visose su prekyba susijusiose srityse, visiškai laikantis PPO nuostatų.

EPS turi atitikti Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo tikslus ir principus, visų pirma Kotonu susitarimo II antraštinės dalies III dalies nuostatas. Todėl derantis dėl EPS visų pirma atsižvelgiama į skirtingą šalių išsivystymo lygį, taip pat į konkrečius ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius AKR šalių apribojimus ir į gebėjimą prisitaikyti ir pritaikyti savo ekonomiką prie liberalizavimo proceso.

3. Prekyba prekėmis

3.1. Tikslas

EPS siekiama sukurti laisvosios prekybos zonas tarp šalių, remiantis Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo vystymosi tikslais, laikantis PPO nuostatų. Todėl laikoma, kad toliau išvardytos patekimo į rinką sąlygos taikomos tik šiems EPS.

3.2. Importo muitai

- Importas į Europos Sąjungą

EPS grindžiami patekimo į rinką sąlygomis, šiuo metu nustatytomis pagal Kotonu susitarimą ir jį pakeisiantį susitarimą, ir jas sustiprina. Derybų metu nustatoma konkreti tolesnio muitų tarifų panaikinimo tvarka, atsižvelgiant į esamus ir galimus AKR šalių eksporto interesus ir į prekybos liberalizavimo priemonių poveikį, visų pirma AKR regioninei integracijai.

- Importas į AKR šalis

Atsižvelgiant į svarbiausią tikslą – skatinti vystymąsi vykdant regioninę ekonominę integraciją ir tinkamą politiką – derybomis siekiama 1) importo iš EB muitų panaikinimo pereinamuoju laikotarpiu iš esmės visai prekybai ir 2) visų mokesčių, kurių poveikis prilygsta muitams, panaikinimo įsigaliojus EPS.

Tarifų panaikinimo tvarkaraštis ir galutinė produktų, kuriems taikomas AKR šalių prekybos liberalizavimas, aprėptis, atspindi ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius apribojimus, su kuriais jos susiduria, ir jų pajėgumą pritaikyti savo ekonomiką prie liberalizavimo proceso. Todėl pereinamasis laikotarpis, atitinkantis Kotonu susitarimo, jį pakeisiančio susitarimo ir PPO taisyklių tikslus, taikomas lanksčiai, atsižvelgiant į konkrečius atitinkamų AKR šalių apribojimus. Toks pat lankstumas taikomas produktų aprėpčiai ir AKR šalių prisiimamų liberalizavimo įsipareigojimų tvarkaraščiui ir (arba) ritmui.

Šiomis aplinkybėmis šalys kiekvienu konkrečiu atveju nagrinės galimą eksporto grąžinamųjų išmokų mechanizmų poveikį prekybos liberalizavimo procesui.

Neatsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, AKR šalys Europos Sąjungai bet kuriuo metu suteikia režimą, ne mažiau palankų nei didžiausio palankumo režimas. Tai netaikoma koncesijoms, kurias AKR šalys suteikia kitoms AKR šalims arba kitoms besivystančioms šalims pagal regioninius susitarimus arba kitas prekybos nuostatas, atitinkančias PPO reikalavimus.

Vykstant deryboms, atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį ir pagal Kotonu susitarimą ir jį pakeisiantį susitarimą pasiektus susitarimus, atsižvelgiama į specifinius Europos Sąjungos atokiausių regionų interesus. Atsižvelgiant į tai, EPS visų pirma gali būti numatytos konkrečios priemonės, skirtos šių regionų produktams, kuriomis siekiama šių regionų integracijos į regionų vidaus prekybą trumpuoju laikotarpiu, laikantis PPO nuostatų.

AKR šalys įsipareigoja bent jau automatiškai išplėsti Europos Sąjungai taikomą režimą visoms kitoms atitinkamo EPS šalims, pageidautina prieš prekybos liberalizavimą Europos Sąjungos atžvilgiu.

Jei dėl prekybos liberalizavimo kyla didelių sunkumų, AKR šalys, pasikonsultavusios su Europos Sąjunga, gali laikinai nesilaikyti liberalizavimo tvarkaraščio ir prireikus koreguoti pažangos tempą siekiant galutinai sukurti laisvosios prekybos zoną, visiškai laikantis PPO nuostatų.

AKR šalių prekybos liberalizavimo planai ir tvarkaraštis įtraukiami į EPS. Jame pateikiami atitinkami produktų sąrašai ir tarifų panaikinimo tvarkaraščiai. Šie sąrašai ir tvarkaraščiai galutinai patvirtinami per derybas.

- Baziniai muitai

Baziniai muitai, kuriems turi būti taikomas sutartas mažinimas, yra didžiausio palankumo režimo muitai, kuriuos AKR šalys veiksmingai taiko EPS pasirašymo dieną. Jie apibrėžiami prie kiekvieno EPS pridedamame sąraše.

3.3. Bendrosios nuostatos

Eksporto muitai. Visi šalių tarpusavio prekybai taikomi eksporto muitai panaikinami pagal sutartą tvarkaraštį, ne vėliau kaip po dešimties metų.

Kiekybiniai apribojimai ir lygiavėčio poveikio priemonės, taikomi šalių tarpusavio eksportui arba importui, įsigaliojus EPS panaikinami.

Nacionalinis režimas ir fiskalinės priemonės. Į EPS įtraukiama standartinio nacionalinio režimo nuostata, kuria užtikrinama, kad šalių produktams būtų taikomos ne mažiau palankios sąlygos nei panašioms nacionalinės kilmės produktams. Visos jau taikomos diskriminacinės vidaus fiskalinės priemonės arba praktika įsigaliojus EPS bus panaikinti.

Mokesčių išimties nuostata. Į EPS įtraukiama nuostata dėl mokesčių išimties pagal Kotonu susitarimo 52 straipsnį ir pagal jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą mokesčių išimties nuostatą, kai bus taikoma.

Įvairi sparta. Jei tai suderinama su atitinkamų AKR regionų integracijos tikslais, EPS numatoma įvairi prekybos liberalizavimo sparta, pagal atitinkamų AKR šalių išsivystymo lygį ir skirtingą regiono integracijos intensyvumą, atsižvelgiant į regiono vidaus integracijos procesą.

Aprūpinimo maistu saugumo nuostata. Į susitarimą įtraukiamos nuostatos, kuriomis siekiama skatinti aprūpinimo maistu saugumą pagal PPO taisykles.

Apsaugos priemonės. Laikantis atitinkamų PPO nuostatų, taikomos apsaugos priemonės.

Antidempingas. Jei viena iš šalių nustato, kad kita šalis taiko žalingą dempingą ar subsidijavimą, kaip apibrėžta GATT nuostatose, ji gali imtis atitinkamų priemonių prieš tokią praktiką pagal GATT arba PPO taisykles ir praktiką. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga ypač atsižvelgia į konkrečią ekonominę ir socialinę atitinkamų AKR šalių padėtį.

Neveikimas. Šalys susitaria, kad įsigaliojus regioninės grupės ir ES sudaromiems susitarimams nauji muitai nebus įvesti ir galiojantys muitai nebus padidinti, be to, nė viena šalis nenustatys jokių naujų kiekybinių apribojimų ir lygiaverčio poveikio priemonių.

Skaidrumas. Abi pusės turės perduoti viena kitai savo muitų tarifų sąrašą ir visus vėlesnius jo pakeitimus.

Išlyga dėl išimtinių atvejų. Į susitarimą įtraukiama standartinė išlyga dėl išimtinių atvejų, pagal kurią leidžiama imtis priemonių, pavyzdžiui, dėl viešosios tvarkos apsaugos, žmonių, gyvūnų ar augalų gyvybės ar sveikatos apsaugos, senkančių gamtos išteklių išsaugojimo ir t. t., su sąlyga, kad tokios priemonės taikomos laikantis PPO taisyklių.

Prekių klasifikavimas. Klasifikuojant prekes, kuriomis šalys prekiauja tarpusavyje, taikoma Suderinta sistema.

3.4. Kilmės taisyklės, administracinis bendradarbiavimas ir finansinė atsakomybė

Derybos dėl kilmės taisyklių, administracinio bendradarbiavimo ir finansinės atsakomybės grindžiamos standartinėmis ES lengvatinėmis kilmės taisyklėmis ir galiojančiomis kiekvieno EPS kilmės taisyklėmis. Atsižvelgdama į tai, Europos Sąjunga įvertina kiekvieną konkretų prašymą dėl AKR valstybės (-ių) pateiktų kilmės taisyklių pakeitimų, kuriais siekiama supaprastinti esamas taisykles ir pagerinti dabartines AKR valstybių narių galimybes patekti į rinką.

Susitarimu susitariančiosioms šalims suteikiami įgaliojimai imtis atitinkamų priemonių administracinio bendradarbiavimo trūkumo ar netinkamo valdymo atveju. Sprendžiant klausimą dėl renkant muitus patirtų nuostolių, susijusių su netinkamu lengvatinio importo valdymu, atitinkamos priemonės galėtų būti nustatytos remiantis horizontaliuoju Tarybos sprendimu.

3.5. Muitinės, prekybos lengvinimas ir kovos su sukčiavimu priemonės

Derybomis siekiama supaprastinti visus su importu ir eksportu susijusius reikalavimus ir procedūras, visų pirma susijusius su muitinės procesais, importo licencijų išdavimu, muitiniu

vertinimu, tranzito taisyklėmis ir patikrinimu prieš išsiuntimą, remiantis aukščiausiais tarptautiniais standartais ir laikantis PPO prekybos lengvinimo susitarimo nuostatų. Į susitarimą įtraukiamas Protokolas dėl tarpusavio administracinės pagalbos muitinių veiklos srityje. Į jį taip pat įtraukiama kovos su sukčiavimu nuostata, kuria siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui muitų tarifų lengvatomis.

4. Prekyba paslaugomis ir investicijos

4.1. Taikymo sritis

Susitarime numatomas laipsniškas ir abipusis prekybos paslaugomis ir investicijų liberalizavimas, kuriuo siekiama užtikrinti panašų patekimo į rinką galimybių lygį, kuris atitiktų atitinkamas PPO taisykles, visų pirma GATS V straipsnį, atsižvelgiant į atitinkamų AKR šalių išsivystymo lygį. Susitarimuose nustatoma, kad dėl garso ir vaizdo paslaugų bus susitarta atskirai, konkrečiuose susitarimuose dėl šalių kultūrinio bendradarbiavimo ir partnerystės. Šiais susitarimais užtikrinama galimybė Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms, taip pat AKR šalims išsaugoti ir plėtoti jų gebėjimus apibrėžti ir įgyvendinti savo kultūros ir audiovizualinę politiką, kuria siekiama išsaugoti jų kultūrų įvairovę, kartu pripažįstant, išsaugant ir skatinant AKR šalių kultūros vertybes ir tapatybę, puoselėti kultūrų dialogą tobulinant šių šalių kultūros prekių ir paslaugų patekimo į rinką galimybes pagal Kotonu susitarimo 27 straipsnio nuostatas ir pagal jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

Šalys susitaria, kad, kai įsigalios regioninės grupės ir Europos Sąjungos susitarimai, nė viena šalis nepriims jokių naujų ar labiau diskriminacinių priemonių.

Liberalizavimo procesas vyks asimetriškai. AKR šalims leidžiama taikyti tam tikrą lankstumą, atsižvelgiant į jų bendrą išsivystymo lygį, taip pat pagal sektorius ir sektorių dalis pagal GATS nuostatas, visų pirma susijusias su besivystančių šalių dalyvavimu liberalizavimo susitarimuose.

Europos Sąjungai taikomas ne ilgesnis nei 10 metų pereinamasis laikotarpis.

AKR taikomas pereinamasis laikotarpis, atitinkantis Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo tikslus bei PPO taisykles, taikomas lanksčiai, atsižvelgiant į konkrečius atitinkamų AKR šalių apribojimus.

EPS priklausančios AKR šalys įsipareigoja viena kitai taikyti bent jau tuos pačius susitarimus, kurie taikomi Europos Sąjungai.

EPS dar kartą patvirtina įsipareigojimus, prisiimtus pagal Kotonu susitarimo 42 straipsnio nuostatas ir pagal jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

4.2. Praktinio pobūdžio nuostatos

Kai tai pateisinama konkrečiais ekonominiais, socialiniais ir aplinkosauginiais apribojimais, su kuriais susiduria AKR šalys, derybos gali būti atidėtos. Tokiu atveju šalys reguliariai vertina padėtį derybose dėl EPS. Jos užtikrina, kad šių derybų parengiamasis etapas būtų aktyviai naudojamas deryboms pasirengti, visų pirma tinkamai remiant paslaugų plėtoją pagal Kotonu susitarimo nuostatas, visų pirma pagal jo 41 straipsnio 5 dalį, ir pagal jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

5. EINAMIEJI MOKĖJIMAI IR KAPITALO JUDĖJIMAS

EPS dar kartą patvirtina įsipareigojimus, prisiimtus pagal Kotonu susitarimo II priedo 12 straipsnio nuostatas ir pagal jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

Siekdamos stiprinti ir plėtoti finansų rinkas, šalys siekia derėtis dėl tolesnio kapitalo rinkų atvėrimo ne tik tiesioginėms investicijoms, kartu laikydamosi galiojančių susitarimų dėl pinigų ir atsižvelgdamos į poreikį sukurti tinkamą reguliavimo sistemą.

Į susitarimus įtraukiama nuostata dėl galimo šio skyriaus persvarstymo siekiant užtikrinti pagal ekonominės partnerystės susitarimus ir kitus atitinkamus susitarimus prisiimtų įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus pagal GATS, nuoseklumą.

6. Su prekyba susijusios sritys

6.1. Bendrosios nuostatos

EPS dar kartą patvirtina atitinkamus įsipareigojimus, prisiimtus pagal Kotonu susitarimą¹ ir jį pakeisiantį susitarimą, visų pirma susijusius su konkurencijos politika, intelektinės nuosavybės teisių apsauga (įskaitant geografines nuorodas), standartizavimu ir sertifikavimu, sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėmis, prekyba ir aplinka, prekybos ir darbo standartais, vartotojų politika ir vartotojų sveikatos apsauga. Šios nuostatos persvarstomos atsižvelgiant į būsimų daugiašalių prekybos derybų rezultatus.

6.2. Konkrečios sritys

Be to, toliau nurodytoms sritims taikomos tokios nuostatos:

Investicijos. Atsižvelgdamos į tikslą „mažinti ir galiausiai visiškai panaikinti skurdą, derinant su darnaus vystymosi tikslais“ (taip pat į Kotonu susitarimo 1, 29, 75–78 straipsnius ir II priedą ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma), šalys susitaria nustatyti reguliavimo sistemą, kuri palengvintų, sustiprintų ir skatintų abipusiai naudingas tvarias investicijas. Ši sistema grindžiama nediskriminavimo, atvirumo, skaidrumo ir stabilumo principais.

Jei abi šalys identifikavo kaip derybų sritį, gali būti deramasi dėl investicijų apsaugos, pagal papildomus konkrečiai šaliai ar konkrečiam regionui skirtus derybinius nurodymus ir atsižvelgiant į geriausius rezultatus, dėl kurių susitarta tarptautiniuose arba dvišaliuose tarptautiniuose forumuose. Tomis nuostatomis turėtų būti užtikrinta stipri investuotojų ir investicijų apsauga, kartu visapusiškai išsaugant susitarimo šalių teisę reguliuoti savo teritorijose siekiant teisėtų politikos tikslų.

Viešieji pirkimai. EPS siekiama užtikrinti visišką viešųjų pirkimų taisyklių ir metodų skaidrumą visais valdžios lygmenimis laikantis Sutarties dėl viešųjų pirkimų (PPO) principų. Be to, šalys sieks laipsniškai liberalizuoti savo viešųjų pirkimų rinkas remdamosi nediskriminavimo principu ir atsižvelgdamos į savo išsivystymo lygį.

Standartai, techniniai reglamentai ir atitikties vertinimas. Į EPS turėtų būti įtrauktas išsamus skyrius dėl techninių prekybos kliūčių, kuris būtų grindžiamas PPO sutartimi dėl techninių prekybos kliūčių ir ja neapsiriboti.

Sanitarijos ir fitosanitarijos standartai. Į EPS turėtų būti įtrauktas išsamus sanitarijos ir fitosanitarijos standartų skyrius, grindžiamas PPO sutartimi dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo.

Duomenų apsauga. EPS tikslas – siekti, kad būtų pašalintos laisvo asmens duomenų judėjimo tarp šalių kliūtys, atsiradusios dėl nepakankamos asmens duomenų apsaugos, *inter alia*, keičiantis informacija ir ekspertais.

¹ Kotonu susitarimo 45–51 ir 78 straipsniai ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkama nuostata, kai bus taikoma.

Intelektinės nuosavybės teisės. EPS turėtų būti sukurtas tinkamas, subalansuotas ir veiksmingas apsaugos lygis ir numatytos civilinės ir sienos apsaugos užtikrinimo nuostatos, taikomos intelektinės nuosavybės teisių srityje, įskaitant geografines nuorodas.

Prekyba ir konkurencija. EPS turėtų būti siekiama kuo labiau sumažinti konkurencijos iškraipymus taikant nuostatas, susijusias su konkurencijos politika, subsidijomis ir valstybinėmis įmonėmis. Šios nuostatos neturi trukdyti teikti viešąsias paslaugas.

Prekyba ir darnus vystymasis. EPS turėtų būti taikomi atitinkami tarptautiniu mastu sutarti principai ir taisyklės dėl darbo (įskaitant lyčių nediskriminavimą) ir prekybos bei darnaus vystymosi aplinkosaugos aspektai, įskaitant tausią žvejybą ir su klimato kaita susijusius aspektus, visų pirma Paryžiaus susitarimą. Į EPS turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl veiksmingo šių taisyklių įgyvendinimo ir stebėsenos, taip pat mechanizmas visiems ginčams tarp susitarimo šalių spręsti.

Dialogas žemės ūkio klausimais. Atsižvelgiant į žemės ūkio sektoriaus svarbą socialiniam ir ekonominiam AKR šalių vystymuisi ir apsirūpinimo maistu saugumui, EPS gali būti numatytas dialogas žemės ūkio (žemės ūkio partnerystės) klausimais, kuris gali apimti tokius klausimus kaip biržos prekės ir regioninės vertės grandinės, naujų technologijų naudojimas ir tvarios maisto sistemos.

6.3. Įgyvendinimas

EPS taryba (žr. 8 punktą), kuriai padeda jungtinis susitarimo įgyvendinimo komitetas, sudarytas iš vyresniųjų techninių ekspertų, stebi, kaip įgyvendinamos šios nuostatos. Jungtinis susitarimo įgyvendinimo komitetas posėdžiauja reguliariai ir ne rečiau kaip kartą per metus. Jis rengia metines ataskaitas, kuriose įvertinama padaryta pažanga ir parengiamos rekomendacijos dėl tolesnių pasiekimų priemonių, įskaitant vystomojo bendradarbiavimo nuostatą pagal Kotonu susitarimo nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

7. Papildomumas

EPS ir AKR šalių partnerių vystymosi strategijos (visų pirma skurdo mažinimo strategijos dokumentai) turi vieni kitus papildyti. Visų pirma, kad būtų lengviau pasiekti EPS tikslus, AKR šalys įsipareigoja visapusiškai integruoti EPS į savo vystymosi strategijas, o ES – į atitinkamas savo vystomojo bendradarbiavimo strategijas. Tai apimtų paramą privačiojo sektoriaus vystymuisi, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), įskaitant lyčių aspektą. Jos įsipareigoja skirti pakankamai išteklių šiam tikslui pagal nacionalines ir regionines orientacines programas pagal atitinkamas Kotonu susitarimo nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

8. Institucinė struktūra

Kiekvienam EPS įsteigiama jungtinė EPS taryba, kuri atlieka šias funkcijas:

- užtikrina tinkamą EPS veikimą;
- vertina susitarimo šalių ekonominių ir prekybos ryšių raidą;
- ieško tinkamų būdų užkirsti kelią problemoms, kurios gali kilti EPS reglamentuojamose srityse, ypač atsižvelgiant į EPS vystymosi tikslų įgyvendinimą;
- keičiasi nuomonėmis ir teikia rekomendacijas visais bendro intereso klausimais, susijusiais su bendradarbiavimu ekonomikos ir prekybos srityje, įskaitant būsimus tinkamo EPS įgyvendinimo veiksmus ir, visų pirma, poreikį bendradarbiauti vystymosi klausimais pagal atitinkamas Kotonu susitarimo nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma.

Pasikonsultavusios tarpusavyje šalys susitaria dėl jungtinės EPS tarybos posėdžių sudėties, dažnumo, darbotvarkės ir vietos.

EPS taryba turi įgaliojimus priimti sprendimus dėl visų klausimų, kuriems taikomas EPS. Ji teikia ataskaitas Ministrų tarybai, įsteigta pagal Kotonu susitarimo 15 straipsnio nuostatas ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma, visai AKR valstybių grupei ir Europos Sąjungai bendrai rūpimais klausimais.

EPS turėtų būti numatytos reguliarios konsultacijos ir komunikacija su pilietine visuomene.

9. Baigiamosios nuostatos

Į ekonominės partnerystės susitarimus įtraukiama:

- skyrius dėl ginčų sprendimo ir nuostata dėl nevykdymo, įskaitant nuostatas, atitinkančias Kotonu susitarimo 96 ir 97 straipsnius ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkamą nuostatą, kai bus taikoma. Ginčų sprendimo nuostatos dėl prekybos ar su prekyba susijusių klausimų neturės poveikio šalių teisėms ir prievolėms pagal PPO taisykles, visų pirma Susitarimą dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos;
- nuostata dėl būsimų pokyčių, numatant, kad, atsižvelgiant į regioninės integracijos pažangą, EPS gali būti išplečiami, visų pirma prisijungimu, arba sujungiami;
- nuostata dėl jų įsigaliojimo, galiojimo trukmės (neribota), nutraukimo, reikalavimo pranešti apie denonsavimą ir nuostata dėl teritorinio taikymo.

EPS tikslais AKR šalys – tai regioninė grupė arba jos valstybės narės, arba regioninė grupė ir jos valstybės narės, atsižvelgiant į atitinkamas jų kompetencijos sritis. EPS taip pat taikomi bet kokių valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų veiksams šalių teritorijose.

10. Derybų struktūra ir organizavimas

Remiantis atitinkamomis Kotonu susitarimo nuostatomis ir jį pakeisiančio susitarimo atitinkama nuostata, kai bus taikoma, derybų laikotarpis taip pat naudojamas AKR šalių viešojo ir privačiojo sektorių gebėjimams stiprinti, siekiant sustiprinti jų gebėjimą apibrėžti ir įgyvendinti atitinkamas regionines ir daugiašales prekybos strategijas ir politiką. Tai apima priemones, skirtas konkurencingumui didinti, regioninėms organizacijoms stiprinti ir regioninės prekybos integracijos iniciatyvoms remti, kai tinkama, su parama biudžeto koregavimui ir fiskalinei reformai, taip pat infrastruktūrai atnaujinti ir investicijoms gerinti. Šias priemones stebi regioninės parengiamosios darbo grupės, kurias derybų pradžioje bendrai nustato derybose dėl EPS dalyvaujančios regioninės grupės ir Europos Sąjunga. Regioninės parengiamosios darbo grupės, *inter alia*, teikia pasiūlymus, kurie bus svarstomi Europos Sąjungos ir AKR šalių nacionalinio ir regioninio programavimo dialoge.

Nustatomi tinkami mechanizmai siekiant užtikrinti, kad ES ir AKR šalių nevalstybiniai subjektai būtų informuojami ir su jais būtų konsultuojamasi dėl derybų turinio ir kad būtų užtikrintas vykstančių AKR ir ES dialogų koordinavimas.